

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Széchenyi tér 2. Telefonszám 124.Szerkesztésért felelős:
ÖZV. DR. KISS PÁLNE.Alapította:
DR. KISS PÁL.ELŐFIZETÉSI ÁRAK HELYBEN:
Fél évre 7 korona | Egy óra 1 K 20ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDEKEN:
Fél évre 14 korona | Egy óra 2 K 40

Nézzünk előre!

Makó, június 30

Senki nincs és senki sem lehet abban a helyzetben, hogy meg mordhatná: meddig tart a háború. Ennek a kérdésnek besofozása bizonyára igen élénk érdeklődést keltene. De tekintettel arra, hogy ebbe a nagy bizonytalanságba senki bele nem tekinthet: sokkal hasznosabb, ha állandóan azokkal a teendőkkel foglalkozunk, amelyeket a mostani helyzet kíván meg, úgy az egyesektől, mint a testületektől és főképp a hatóságoktól.

Általánosságban úgy kell tekintenünk a háborút, mintha még hosszasan tartana és úgy kell élnünk, dolgoznunk, takarékoskodnunk, hogy a terheket elbírhjuk a későn érkező békéig. Mert amilyen igaz az, hogy a háború véget senki nem lát, — ép oly igaz az, hogy minden nap meghozhatja. Hogy a fronton mi történik? Azt sem tudhatjuk, sem bírhatunk nem szabad és nem is képezi azok feladatát, akik a front mögött vannak. Itt azonban nem árt, sőt hasznos azokat az esélyeket mérlegelni és azt a helyzetet fontolgatni, amit a háború teremtett és terem. A legfontosabb feladatok természetesen az egyes hatóságokra várnak, mert ma hatósági beavatkozás, hatósági felügyelet és hatósági intézkedés nélkül igen hamar anarcho-biztalan állapot jelentkeznek. A

hatóságnak kell tehát a nagy szükségletekre gondolni, ami a közönség megélhetését s így a nyugodtabb állapotot biztosítja.

Ezért beszélünk arról, hogy a háború végét senki sem tudja s bár minden nap bekezdhetjük, mégis egyeseknek és hatóságoknak úgy kell gondoskodni és intézkedni, mintha még hosszabb ideig is eltartó háborúról kellene tartanunk. Ezért kell most gondoskodni hatóságilag arról, hogy mindazt, ami nyáron beszerezhető szükséglet, arról nyáron kell okvetlenül gondoskodni.

Követeljük, hogy már most gondoljanak arra, hogy lehetőleg kenyérliszt és tüzfahiany ne ezen vedlen a város közönsége. Követeljük, hogy most nyáron történjen, amikor még melege a hideg tél, — gondoskodás arról, hogy a város közönsége a fűtésért és a fauszorásoktól megmentessék.

Szeretjük, hogy amennyiben lehetséges, a zsirnal is valamelyes gondoskodás történjen. Ez természetesen a legcsekélyebb kérdés, tekintettel arra, hogy a termelés is gyakran dugva történik és az emberek nem állanak éppen altruisztikus magasságon. Az emberi önző állapot ebben is kapzsi haszonvágyal elégtit ki. De hatósági uton talán ezen a kérdésen is lehetne valamit könnyíteni. Gondoskodni jólőre kell, mert tétre ugyan megszűnhetik a háború, de nem szűnik meg a rémes drágaság.

A Beryitől északra több orosz támadás súlyos veszteségek között tűzünkben összeomlott.

Sokolól nyugatra a Strynél ellenség hiába kísérelte meg, hogy az előtte aló nap német csapatok által elfoglalt állásokat visszafoglalja.

Olasz hadszíntér:

A Dobordó fensik szakaszon a harcok tovább tartanak. Az éjjel San Martinó területén különösen hevesek voltak. Csapatunk ismét visszaveték olaszok minden támadását. Csak Seltől keletre tart még néhány árok megtisztítása.

A görzi hídfő erős aknavetőtűz alatt állott. Ellenséges gyaogság ama kísérletei, hogy Podgora állásunk ellen előrehatoljon, meghiúsultak.

Karinthiai arcvonalon kudarcot vallottak ellenséges erőknek a nagy Pál és kis Pál, valamint a Freikofel ellen irányuló támadásai a Puster völgyben Si Cian Imuichen és Toblach helységek messzehordó nehéz ágyuk tüze alatt a lábak.

A Brenta és Eisch közötti területen olaszok tevékenysége nem mutatott erősebb és gyengébb osztagok az arcvonalon számos helyen sikertelenül támadtak. A Brokola állásunk ellen irányuló egy ilyen támadás alkalmával az olasz tűzérség erősen tüzelt. Határozva előnyomuló saját gyalogsági vonalaiba a tegnapi harcokban csapatunk 300 foglyot, köztük 5 tisztet, 7 gépfegyvert és 1100 fegyvert szállítottak be.

Délkeleti hadszíntér:

Az alsó Wojušanál előrsi útközetek voltak. Egyébként nem történt lényeges esemény.

Höfer, altábornagy

Berlin, június 30.

NAGY HARCOK MINDEN FELE

ELKESEREDETT HARCOK AZ OROSZ ÉS OLASZ FRONTON

Budapest, június 30

Orosz hadszíntér:

Kirlibabától északkeletre osztagaink visszaverték orosz támadásokat.

Pistinnél Kutytól északnyugatra tegnap újra elkeseredett harcok folytak. Itt harcban vetett túlerőben levő ellenséges erők nyomása következtében csapatunk a Kolomeától nyugatra és dényugatra levő területre visszavontuk.

Nagy főhadiszállás jelenti;

Nyugati hadszíntér:

Csapatunk úgy tegnap mint az éj folyamán Richeburgnál azonnali ellentámadással több helyen visszaverték.

Angol és francia előretöréseket ellenség eredmény nélkül folytatta, gáztámadások az erős tűzérségi tevékenység az erős tűzérségi tevékenység megszakításokkal tovább tartott. Thaurétól délre és a Naison de Champagne majornál előnyomuló francia osztagokat véresen visszavertük. Maasól balra a 304-es magaslatnál előrehalad sokat értünk el.

A folyótól jobbra nem volt gyalogsági tevékenység. Június 23-iki sikereinkkel és a nagy francia ellentámadások elhárításánál beszállított francia foglyok osszama hatvan tiszt és háromezerkettőszáz főnyi légénység. Bölke százados június 29-én egy ötödik ellenséges repülőgépet lőtt le.

Legfőbb hadvezetősege.

Ablakredőnyök önműködővel minden nagyságban kaphatók Pallagi-cégnél

A makói vásárok korlátozása

Az országos vásár csak egy napig fog tartani. — Hetenként csak egyszer, szerdán, lesz hetipiace

Makó, június 30.

A „Makói Független Ujság” a jó múltkorában megírta, hogy a kereskedelemügyi miniszter a vásárokat korlátozni fogja. Most aztán a rendőrség, a miniszteri rendelet kaposán szabályozta vásárokat, amely szerint Makón eszentul az országos vásár csak egy napig fog tartani és pedig a kirakodó vásár egy napon lesz az állatvásárral.

A hetipiacek új rendjére néve a rendőrség úgy intézkedett, hogy hetenként csak egyszer, szerdán lehet hetipiace. Előlemléseket eszentul is lehet pisera hesni, csak iparcikkeket nem, szóval az amagy is tengő lengő makói iparosokra újabb csapás ez a rendelet, amely megint a való életfigyelmen kívül hagyása nélkül szerkesztettek meg.

Ép olyan formán vagyunk ezzel is mint az új időszámítással. A gazda s a jószág nem alkalmazkodik az előre igazított órához. A gazda időszámítása napkelteitől — napszállatig.

A tanyai ember ha bejön a makói piacra, csak vasárnap jön be akkor behozza eladói valóját a megvásárolja, vásárolni valót, de hogy szerdán ott fogja e hagyni munkáját a tanyán, hogy bejöjjen piacolni, ez nem csak hogy kétséges, de nagyon valószínűtlen.

Ez az új rendelkezés igen jó lesz arra, hogy megölje még azt a kis piaci forgalmat ami még volt Makón s még hatalmasabbá tegye a tótkomlói piaci forgalmát, mert ma úgy állnak, hogy a híres makói baromfi és tojás export Tótkomló, Nagylak és Orosházáról történik.

A piaci és vásári állatnak esőkentésének a felvidéken van nagy értelme, de nálunk, ahol az egész város a piactól él, nemhogy esőkenteni, de szaporítani kéne a piaci s városi alkalmakat, mert minél kevesebb a piaci s vásári alkalmakat, mert minél kevesebb a piaci s vásári alkalom, annál nehezebb lesz Makón mindenkinek az élete. Ezt kell jó megfontolni s azután az illetékes köröket arra bírni, hogy ezeket a rendelkezéseket a városi lakosságának érdekeire tekintettel szeressék meg újból és jobban.

A rendőrségnek a vásárok szabályozására vonatkozó rendelete egyébként következő.

Közírré tesszem, hogy a m. kir. miniszterirrenek 1933—1916. M. E. számú rendelete értelmében a háboru tartama alatt az országos kirakodó és állatvásárok a jövőben csak a vásár első napján, vagyis a szombati napon, míg a hetivásárok hetenként egyszer és pedig a szerdai napon tarthatók meg.

A többi napokon beleértve a vasárnapot is csak az éllemliek

és gazdasági termények árusítása eszközölhető. Iparcikkeket a napi piacokon csak azok árusíthatók, akik az 1899. évben kibocsájtott 60610 sz. kereskedelmi miniszteri rendelet életbelépte előtt is árusították már a napi piacokon és erre az árusításra életfentartási szempontból szükségük van.

Es a rendelet folyó évi július hó 1 én lép életbe.

Makó, 1916 évi július hó 30. napján.

Rákosi, rendőrkapitány.

A politika hirei

Az ellenzék és az adójavaslatok

A szövetséget ellenzéki pártok adóbizottsága esőtörtökön este Földes Béla emléklésével ülést tartott, amelyen a függetlenségi pártból Pratty György, gróf Battlyány Tivadar, Bakonyi Samu, Förster Aurél és Sághy Gyula, az alkotmánypártból gróf Andrássy Gyula, örgróf Pallavicini György és Springer Ferenc, a néppártból gróf Zichy Aladár, Molnár János és Haller István, a demokráta pártból pedig Vázsonyi Vilmos és Bródy Ernő vettek részt.

A bizottság első sorban általánosossággal foglalkozott a javaslattal, pénzügyi és politikai szempontból.

Abból a szempontból bírálva a kérdést, hogy esőszerű-e az adóreform megoldása a mai időkben és hogy a kormány reformjavaslati mennyiben egyesnek meg adó rendszerükkel, a felisóalók megállapították, hogy a javaslatok, kivéve a hadiszeresség adóra vonatkozó javaslatot, — nem olyanok, amelyeket a pénzügyi helyzet kelő megvilágítása nélkül el lehetne fogadni.

Igen lényeges kifogások merültek az összes javaslatok ellen; az első között az, hogy az adókiegészítési eljárás és a jövedéki kihágásra vonatkozó eljárás még mindig régi, elavult szabályok alapján történik, amelyek intézkedései nem egyesíthetők össze a büntetőjog és a pénzügyi jog rendelkezéseivel, általában a mai erkölcsi felfogással.

Hibának tartják, hogy a javaslatokban nincs kelő garancia az adómegállapítást megelőző eljárás, a nyemelés és az adófizetési eljárás tekintetében, másfelől agályosnak tartják alkotmányjogi szempontból a miniszteri hatalom tultengését, amely ugyesólván önmagát tekint minden törvény és jog forrásának és felhatalmazást kér oly rendeletek kiadására is, amelyek nemesak a végrehajtásra vonatkoznak, hanem magának a törvénynek lényeges magyarását foglalják magukban.

Még sok kifogása van az ellenzéknek az adójavaslatokkal szemben és ezek alapján egyedül a hadiszeresség adóról, a szeszadóról, valamint a bélyeg és illetékek módosításáról szóló törvényjavaslatokat tartja tárgyalhatónak.

A képviselőházban az ellenzék igen beható és szakszerű vitát indít az adójavaslatok tárgyalásá-

nál s a vita ki fog terjedni általános politikai szempontokra is, mert az ellenzéknek az a felfogása hogy az a felhatalmazás, amelyet a miniszter rendeletek kibocsátására kér magának, a politikai bizalom kérdése.

A módosítások részletes megvitatása végett az ellenzéki bizottság szombaton délután öt órakor újra ülést tart.

Szöknek az orosz foglyok

Az offenziva hatása a rusz-kikra

Makó, június 30.

Az orosz foglyok akármennyire is jól bíznak velük itt Magyarországon, szívben és érzésben csak Oroszországhoz húznak. Ezt esodálni sem lehet, hiszen az orosz foglynak is van hazája... Az hogy az orosz seregek offenzívát indítottak s hogy az offenzívának van némi sikere, az orosz foglyok előtt sem titok.

A munkaadók, akik orosz foglyokkal dolgoztatnak, panaszkodnak arról, hogy amióta az orosz offenziva megkezdődött, a foglyokkal nem igen lehet bírní. Alig dolgoznak valamit, renitenskednek, állandóan összebujnak, suttognak. Kint a mezőkön attól tartanak, hogy ha be is takarítják a termést, az oroszok felgyújtják, s most jobban őrzik a foglyaikat, mint az eselőtt.

A szökés is gyakori mostanában az orosz foglyok között. A szegény muszikok hallják, hogy közelednek az orosz seregek, s megpróbálnak eléjük menni. Sokáig persze nem igen mehetnek a ruszlik, hamar nyakon esípi.

A közönség azonban mindenestre jól teszi, ha az orosz foglyokkal való érintkezésben némi óvatosságot tanusít s nem ruházza, nem pénzeli az oroszokat, mert esáltal esetleg szökésüket segíti elő.

Here széna rudasban kapható IRITZ MIKSÁNÁL

Ócska

varrógépet, butort, ruhát, üveget, rongyot, vasat és minden más ócska dolgokat veszek a legmagasabb árban. Elvásra vidékre is elmegyek.

Brichta Rudolf

Étvős-u. 31.

NAPI HIREK

Makó, június 30

— Bizonytalanúság. Egyike a legrosszabb állapotoknak. Annyi, mint tudni is és nem is tudni valamit. Látni és még sem látni azt, ami akarunk. Érezni és még sem érezni, amikor vágyakozunk. Hallani és nem tudni, melyek az igazi hangok. Olvasni és nem tudni, melyik battó csal meg. Felébredni és nem tudni, hogy hol hajtjuk le ajszakára fejünket. Bírni és nem tudni, hogy holnap lesz-e kenyérünk. Clemenceau volt francia miniszterelnök szerint, ez a sorsa Franciaországnak, mióta a világháboru kitört. Ugylátszik Clemenceau nemesak Franciaország úterén tartja a kezét.

— A kereskedők zárórája. A rendőrkapitány közhírré teszi, hogy azok a megállapodások melyeket az üzletek nyitására és bezárásának idejére vonatkozólag két értekezleten a kereskedők és szatócsok között létrejöttek nem kötelezők. Ennélfogva minden üzlet tulajdonos akkor zárhat és nyithat, a mikor ezt jóának látja. Kivétel e alól a szesz italok árusításával foglalkozók, kik reggeli 5 óra előtt szeszt nem árusíthatnak, ugyanazért kocsmák, vendéglők, kávéházak és pálinkamérések ezek záróráját pedig a miniszteri rendelettel van megállapítva.

Milyen az élet Wolhyniában

Elmondja versben egy makói trénkatona

WOLHYNIÁBAN.

Kevély ország, szegény Wolhynia, Óh! De azért nagy benned a hiba. Elfoglalták a magyarok és osztrák

Sok hátrahagyott viskótok.

Nincs benne semmi épen, Eltűnt belőle a muszka cár népe. Honvédek és a Landstrom elől

Menekült, ki merre tudott.

Szemlélhetők a felgyújtott falvak, S az összerombolt gyárak. Szeretszét sirdombok a mezőn, A „Honvéd” megáll s nézi merőn.

Ha kitekint a robogó vonat ablakán, Látja, hogy halad a pusztulás nyomán.

Kopár földön, tarolt erdőn, Ahol csak cserje s fü nő.

Beláthatatlan pusztá földje, Melyben keva és kréta terem bőven.

Mines ki munkálja, termékenyítés meg, Igy veri Isten álnokságáért a cárt meg.

De megfordítva van abban a pillanatban,
Mikor berobog a vonat, Karlatadba.
Es egy nagy katonai állomás,
Ugy látszik itt az élet már egész más.

Jönnek-mennek a trén-köcsi sorok,
Asokat végig nézi is sok.
Előre szállítják a municiót,
Amivel irtják muszka divíziót.

Sok az ujjonnan épült barak,
E hátrahagyott falu alatt.
Van benne nagy sürgés és forgás,
Deuskából készült utján, csak katonát látsz.

Egyik parancsnoksági iroda,
Közvetlen mellette, legénységi szoba.
Konyhák, sütődék, raktárok, műhelyek,
Melléjük még számos melléképület.

Keskenyvágyányu sánpáron sok kocsikkal,
Naponta egyszer szállítanak lovakat.
Élelmiszert, deszkát, tűskés-drótot,
Hogy erősem kiépítsék a frontot.

Van itt a vöröskeressznek egy intézménye,
Amely a katonának igazán öröme.
Labestacion a neve, melyben edzők,
Zuppen teát, naponta kétszer mindezen katonának.

Kórház is van elegendő tágas,
Négy is vis-á-vis egymással.
Halettas hás, fürdő-barakk,
Ésvágóhid kívül minden truppenak.

Jól fel van állítva a telep,
Van itt még sok más épület.
Még most is nagyban építkeznek,
Milyenek is azok a katonai kezek!

Csodálkoznak a régi öregek
Ha e barakk-városban szétnézhetnek.
Bámulnak az éroplánt, figyelőtornyot,
Az egyszerű, fából készült kis templomot.

Temetője is van a barakkvárosnak
Melyben sirt katonák csak katonának áznak.
Eltemetik abba a volt bajtársukat,
Hogy nyugodtan pihenjék örök álmukat.

Hadoagyunk Dr. Fuchs, iszazi ur ember.
Barátsága, medora mindenkit megnyer.
Szájjal néz a staffeleknél naponta maga,
Kérdesi a honvédeket: nincs-e valami baja?

Aberst, Rittmeister, Leutnant,
Ugy tekintjük őket, mintha volna nekik apának.
Tartalékon kadett és számos önkéntese,
A századnak mind kedves embere.

A staffel őrmestere Seweiger
Es igazán egy minta ember
Nem néz el semmi szabálytalan-
ságot,
Rendben tartja a századot, szereti az igazságot.

Führer, korporál, gefreiter és közlegény,
Muszka földön jóist nekünk a kenyér.
Rágondolunk „szép magyar hazánkra“
Jó Istenünk, Segíts minket haza nem sokára!
Wolhynia, 1916. június 9 én.
Bagaméri Illés.

Irodalom.

— Olesó Jókai. E gyűjtemény most megjelent sorozata — 321—330 szám — páratlanul olesóegységára révén a nagy költő egyik leggyönyörűbb regényét: „A szerelem bolondjai“ (223—230 sz.) oly csekély összegért teszi hozzáférhetővé, mely a papírdrágaság mai világában méltán feltűnik. Jókainak e remekműve egy fantasztikus történet keretében az abszolutizmus korát festi. A megújulás küszöbén álló Magyarország régi és új emberei, küzdelmeikkel, pártoskodásaikkal, a Bach-rendszer, melynek ayomása a nemzet lelkeben suanyadó erők ellennyomását váltotta ki azszal a közvetlenséggel, a valószínűségnek azszal a heves lüktetésével vonul fel ebben a regényben, melynek Jókai, a soradöntő időknek cselekvő tanuja, utolérhetetlen mestere volt. Mozgalmas, sejtelmés várakozással teli napjainkban új és mélyenjáró érdeklődéssel vesszük a kezünkbe ezt a könyvet. Még két kisebb munka jelent meg ebben a sorozat: 221 sz. „Egy nagy élet apró emlékei“ III bevezetéssel és jegyzetekkel Kéki Lászlótól; Jókai személyes reminiscenciái, melyek avábhgyi tuskunához fűződnek. 252. „Petőfi haláláról.“ Baros Gyula bevezetésével és jegyzetével. Érdekes feljegyzések Petőfi eltűnéséről és emlékeztetének szentelt vers és prósa. Az olesó Jókai egy-egy száma 40 fillérért minden könyvesboltban és vasuti állomáson kapható.

Raktáramból

szállíthatok eredeti
Wiking- és amerikai
Johnsten kéveköto aratógépek
és hozzá eredeti manillát.
Azonkívül marokkrakó gépeket is
Iczkovics gépáruháza
Tótkomlós.

Felvétetik egy ügyes kiszolgáló leány IRTZ Sámuel özv. cégnél.

REGÉNY

Egy világváros rejtelmei (1221)
128. fejezet.
Ujabb csapás a Pétsy szaládra.

Pillanatnyi esend állott be. Boriska mély megilletődéssel még egyszer elolvasta a levelet. Pétsy Dénes is meg volt hatva, de büszkesége nem engedte, hogy est ki-mutassa. Végre neje törte meg a csendet:
— Hagyj fel Dénes az oktalan haraggal. Miért ne válhatott volna Berta egészen tisztességes leány? És miért ne válhatott balóle jóra-való asszony, ki csak férjének él, férje boldogságán munkálkodik, ugy mint én?

— Nem! kiáltá Dénes haragosan. Még én meg nem adom magam! Hej, soha sem tetszett nekem az a nő! Volt benne egy alattomos vonás, ami én bennem mindig visszatetszést keltett! Várj csak várj! A végén esattan majd az ostor! Hanem hát jó, hogy oly szép állást kapott! Így legalább nem lát székséget, mert én bizony nem támogattam volna!

Boriskának most ismét Márta jutott eszébe.
— Mi lett a szegény gyermekkel? sóhajtott fel könnyezve.

Erre Dénes fogta a kalapját és a rendőrségi épületbe sietett. Est mindennap megtette abban a reményben, hogy hátha valamit megtudhat Szappanos és Márta felől.

A fiatal leány eszlatt Bepo szobáczkájában lappangott. Az első nap magához sem tért aléltságból. A fiatal kötéltáncos ezekben az órákban pokoli kineket szenvedett. Orvost hivatalni nem mert, miután attól tartott, hogy ezáltal Márta ittléének titka nyilvánvaló lesz. Ennek aztán az lenne legtermészetesebb következménye, hogy kedvesét, szívének királynéját, legdrágább kincsét elvesztené, sőt talán ráfogná, hogy hamis fufanggal hozta ide a leányt s e miatt kemény vádat akasztanának a nyakába.

E miatt irólatos aggodalomba volt.
Márta végre magához tért.
— Hol vagyok? kérdé gyöngé hangon.
Folyt. kov.

Felvétetik egy ügyes fiatal esetleg közpkeru ember, kinek jó jártasága van bor, sör, és pálinka üzletben

Iritz Sámuel özv. cégnél

Kiadó lakás

A Hajnal-utca 13. sz. alatt egy két szobából és verandából álló lakás azonnal KIADÓ.
Értekezni lehet: ugyanott.

Elsőrendü föld feles művelésbe vagy haszonbörbe!

KHenc és fél katasztrális hold kitünő föld, a kocsiut mentén egy vagy több évre feles művelésbe vagy haszonbörbe kiadatik.
Értekezhetni a „Makói Független Ujság“ kiadóhivatalában.

Valódi kajszin barack pálinka

10 éves kapható. 8 korona literje
Iritz Sámuel özv. cégnél

Földhaszonbörbeadás

Hatrongyoson 411. szám alatt a Ku usa féle tanya haszonbörbe kiadó
Értekezhetni: Samják tanya 5 sz. a

Felvétetik egy ügyes kisasszony Iritz Sámuel özv. cégnél.

Eladó ház

A Gószmalom u'ca 8. szám alatt lévő ház, mely 631 négyszögöl területen fekszik, 58 méter hosszan és 9 méter szélességben beépítve, erős, masszív téglafalakkal, egészben vagy részben eladó.
Értekezni lehet a fenti szám alatt.

Manilla-

nótló kéveköto-zsinegek különféle kivitelben, míg a készlet tart.Élcső árban kaphatók
Gulácsi János
gépraktárban Makó. Telefonszám 50.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban

